

علامه مامقانی، از علمای بزرگ امامیه (1351ق)

عبدالله مامقانی معروف به علامه مامقانی و فاضل مامقانی؛ عالم امامی، فقیه اصولی، مرجع تقلید، رجالی، محدث و ادیب بود.

عبدالله مامقانی معروف به علامه مامقانی و فاضل مامقانی؛ عالم امامی، فقیه اصولی، مرجع تقلید، رجالی، محدث و ادیب بود. وی از بزرگان علمای امامیه و حاوی فروع و اصول بود. اصلش از مامقان آذربایجان است. علامه مامقانی در ربیع‌الثانی ۱۳۹۰ق در نجف اشرف چشم به جهان گشود. در پنج سالگی شروع به فراگیری قرآن کرد. صرف و نحو و مقدمات و سطوح فقه و اصول را در محضر پدرش و شیخ هاشم ارونقی ملکی و شیخ غلامحسین دربندی و شیخ حسن میرزا (م ۱۳۱۳ق) فراگرفت تا در فقه و اصول سرآمد شد. در ۱۳۰۸ق به حوزه‌های علمیه؛ درس اصول استدلالی و در ۱۳۰۹ق به حوزه‌های علمیه؛ درس فقه استدلالی پدر بزرگوارش راه یافت و «تقریرات» هر دو درس خارج را نگاشت. قوه استنباط و اجتهاد وی بارها از طرف پدرش تأیید شد و او را به دریافت اجازه مفتخر کرد. آن‌گاه وی خود به تدریس و تحقیق و تألیف پرداخت و شاگردان بسیاری بر گردش جمع شدند. او از پدرش روایت کرده و شیخ محمد حرز نیز از وی روایت کرده است. علامه عبدالله مامقانی که مرجع تقلید بسیاری از مردم آذربایجان بود، در شانزدهم شوال سال ۱۳۵۱ هجری قمری در نجف اشرف درگذشت و در جوار حضرت علی (ع) به رحمت حق پیوسته در مقبره والدش که دارای گنبد و قبه عالی است، به خاک سپرده شد. از آثار علامه مامقانی می‌توان به این آثار اشاره کرد: «اجابة السئوال»؛ «ارشاد المستبصرین»؛ «ازاحة الوسوسة»؛ «تحفة الصفوة»؛ «تحفة الخیرة»؛ «تنقیح المقال فی علم الرجال» (در سه مجلد بزرگ، که مشهورترین و مهم‌ترین تألیف اوست)؛ جوابات «المسائل البصریة»؛ جوابات «المسائل البغدادیة»؛ حاشیه بر «العروة الوثقی»؛ «الدر المنضود فی صیغ الايقاعات و العقود»؛ «مرآة الکمال فی الآداب و السنن» (و ترجمه‌های فارسی آن)؛ «سراج الشیعة فی آداب الشریعة»؛ «الفوائد الطیبة»؛ «کشف الاستار فی تکلیف الکفار بالفروع»؛ «هدایة الانام فی حکم مال الامام»؛ «مجمع الدرر» معروف به «اثنی عشریة»؛ «مناهج الیقین»؛ «منتهی مقاصد»